

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
PODSEKRETARZ STANU

DL-P-IV-070-2/11/5
dot. BPS/KU-034/1074/6/11

KU 138/M

Warszawa, dnia 11 lutego 2011 r.

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Senaryj Perie Przewodniczący.

W odpowiedzi na pismo z dnia 12 stycznia 2011 r., dotyczące senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk senacki nr 1074), uprzejmie przedstawiam następującą opinię.

Celem przedmiotowego projektu ustawy jest ochrona zdrowia publicznego przed groźbą choroby alkoholowej, a w szczególności ochrona zdrowia małoletnich. Cel ten, zdaniem projektodawców można osiągnąć przez podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia poziomu spożycia napojów alkoholowych, polegających m. in. na ograniczeniu możliwości emitowania reklam napojów alkoholowych w środkach masowego przekazu, z jednoczesnym zwiększeniem górnej granicy grzywny jaka grozi temu, kto prowadzi zakazaną reklamę lub promocję.

Projekt przewiduje m. in.:

- 1) wydłużenie czasu, w którym obowiązywałby zakaz emisji reklam piwa (proponuje się, aby zakaz ten obowiązywał między godziną 6:00 a 23:00);
- 2) zakaz reklamy piwa prowadzonej przez organizatora imprezy sportu wyczynowego lub profesjonalnego;
- 3) zakaz prowadzenia reklamy i promocji piwa za pośrednictwem stron internetowych adresowanych do małoletnich odbiorców, komunikatorów elektronicznych oraz portali społecznościowych;
- 4) całkowity zakaz reklamy i promocji piwa na słupach i tablicach reklamowych i innych stałych i ruchomych powierzchni wykorzystywanych do reklamy, lub które mogą być wykorzystywane do reklamy;
- 5) regulację upoważniającą radę gminy do wprowadzenia czasowego lub stałego zakazu prowadzenia reklamy i promocji piwa w określonych miejscach, obiektach lub na obszarach gminy, ze względu na ich charakter;

- 6) rozszerzenie zakazu informowania o sponsorowaniu w radiu i telewizji o ramy czasowe, analogicznie jak zakaz reklamy bezpośredniej;
- 7) rozszerzenie katalogu miejsc, w których zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, włączając do tego katalogu m. in. zakłady kształcenia nauczycieli, stadiony i inne obiekty sportowe, kąpieliska i pływalnie, zakłady opieki zdrowotnej oraz stacje paliw;
- 8) zwiększenie dotkliwości kar przewidzianych za złamanie zakazów w zakresie reklamy, promocji lub informowania o sponsorowaniu.

Odnosząc się do treści projektu i jego konkretnych propozycji należy zauważyć, co następuje.

Projektowany zakaz reklamy i promocji piwa na stronach internetowych adresowanych do małoletnich odbiorców, za pośrednictwem komunikatorów elektronicznych oraz portali społecznościowych, ze względu na zastosowaną terminologię wydaje się nieczytelny, a interpretacja projektowanego przepisu może prowadzić do pokrywania się zakresów zastosowanych pojęć.

Wydaje się, że portal społecznościowy może jednocześnie stanowić stronę internetową adresowaną do małoletnich odbiorców, ponadto większość z portali społecznościowych umożliwia ich użytkownikom możliwość komunikowania się np. za pośrednictwem komunikatorów elektronicznych.

Projektowane uprawnienie dla rady gminy, dotyczące wprowadzenia czasowego lub stałego zakazu prowadzenia reklamy i promocji piwa w określonych miejscach, obiektach lub na obszarach gminy, jako przesłankę tego zakazu przewiduje jedynie „ich charakter”. Przepis nie określa ani rodzajów miejsc, obiektów czy obszarów gmin, ani ich cech charakterystycznych, które uzasadniałyby wprowadzenie takiego zakazu. Proponowana regulacja, ze względu na powyższą klauzulę generalną, przewiduje zbyt arbitralne regulacje prawa miejscowego o potencjalnie bezterminowej możliwości trwania restrykcji.

Biorąc pod uwagę, że projektodawcy przewidują sankcję karną za przekroczenie tego zakazu (dodawany art. 43²) oraz z uwagi na to, iż może on wkraczać w obszar wolności gospodarczej bez określenia jasnych kryteriów tej ingerencji, pożądanym byłoby uszczegółowienie i wskazanie przesłanek wprowadzania przez radę gminy czasowego lub stałego zakazu prowadzenia reklamy i promocji piwa.

Przedstawiony do zaopiniowania projekt ustawy rozszerza katalog miejsc, w których ma być zabroniona sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych, m. in. o tereny zakładów kształcenia nauczycieli, stadiony i inne obiekty sportowe, kąpieliska i pływalnie, zakłady opieki zdrowotnej oraz stacje paliw.

Wobec braku uzasadnienia rozszerzenia tego katalogu, wskazać jedynie można, iż zakaz sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na terenie zakładów kształcenia nauczycieli jest skierowany do określonego środowiska społecznego. Ze względu na charakter tego środowiska oraz na ograniczoną dostępność tych miejsc dla szerszego kręgu osób, w szczególności dla młodzieży, wydaje się, iż zakaz nie będzie spełniać głównego celu przedmiotowego projektu, tj. ochrony zdrowia małoletnich.

Rozszerzony katalog miejsc, w których ma być zabroniona sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych o stadiony i inne obiekty sportowe oraz tereny kąpielisk i pływalni, może częściowo pokrywać się z regulacją obowiązującego art. 14 ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgodnie z którym sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych są zabronione w miejscach i czasie masowych zgromadzeń. W wielu przypadkach stadion, kąpielisko, czy też pływalnia będzie jednocześnie miejscem, w którym odbywać się będzie masowe zgromadzenie.

Można również zauważyć, iż wprowadzenie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach handlowych, jakimi są stacje paliw, może być rozpatrywane w kategoriach naruszenia zasady swobody prowadzenia działalności gospodarczej i mieć, wbrew opinii autorów projektu, znaczący wpływ na dochody budżetu państwa.

Z uzyciem nacisku

PODSEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Zbigniew Wrona
Zbigniew Wrona

Do wiadomości:

Pani Ewa Kopacz
Minister Zdrowia